

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sunday
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 74. — STEV. 74.

NEW YORK. FRIDAY, MARCH 29, 1918. — PETEK, 29. MARCA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Govor lorda Readinga.

ANGLEŠKI POSLANIK IN NAJVIŠJI KOMISAR ZA ZDRUŽENE DRŽAVE JE POJASNIL V SVOJEM GOVORU, KI GA JE IMEL V NEW YORKU, STALIŠČE ANGLIJE TER RAZMERJE MED ANGLIJO IN ZDRŽAVAMI. — REKEL JE, DA BODO MORALI ITI AMERIKANCI PO POTI ANGLEŽEV TER PRESTATI ISTO, KAR SO PRESTALI ANGLEŽI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Armadni in mornarični uradniki so vsi navdušeni glede govora lorda Readinga pred 400 člani Lotos kluba v New Yorku.

Angleški poslanik in najvišji komisar za Združene države je izjavil, da moreta ta dežela in Anglija vedno vzdržati mir sveta.

Govor lorda Readinga se je glasil v odstavkih takole:

— Ob pričetku svojih pripomemb mi dovolite zahvaliti se vam prav prisrčno za prisrčen sprejem, ki ste mi ga naklonili in za zdravice, katere sprejmam kot dokaz vaše dobre volje napram deželi, katero imam čast zastopati.

Dobro je, da stopimo pred — dejstva.

Ne vrjamem, da bi tako vi v tej deželi ali mi v naši bili kdaj na slabšem, če poznamo dejstva, čeprav bi bila slednja morda neprjetnega utisa.

Tekom zadnjih par dni smo imeli nasprotuječe se struje nemira, ki so prav gotovo vznemirile tako vaš kot naš narod do njega globin.

Imeli smo sovražnika, ki je koncentriral svoje nasekne na naše sile v namenu, da nas pripravi do velike predaje naših oddelkov in da prodre skozi našo črto ter nas prisili, da sprejmemo mir po diktatu Nemčije.

Mogoče vam je težko, članom klubu in celemu ameriškemu narodu, kljub vsem vašim simpatijam in vsej vaši dozvotnosti, natančno razumeti čustva, ki navdajajo nas, ki smo bili tako dolgo časa v tej vojni; ki smo izgubili tako številno; ki smo trpeli vsi na isti način in ki smo vsi v sedanjem trenutku v strahu za življencev onih, kateri se bore na fronti v tem času.

Vi se pripravljate sedaj na katerikoli naval, vprizoren na vas. Morali boste iti skozi isto vrsto trpljenj, ki smo jih morali mi pretrpeti.

Ne boste omahovali pred njimi kot tudi mi nismo; ne boste se izogibali žrtvam kot se tudi mi nismo. Storili boste svojo dolžnost, prepričan sem v globino sreca, prav kot smo mi skušali storiti svoje.

To so dnevi realnosti. To so dnevi grozne resnosti.

To so momenti, ko ljudje spoznavajo, da je življenje nekaj dejanskega in da ne more biti v njem nikake igre.

Izvedel sem za izrek generala von Hindenburga, da je prvo dejanje končano. V Berlinu so zvonili zvonovi, plapolale so zastave in druge dekoracije. Oni pa, ki imajo izkušenost glede gledišč, iz katerih se dobiva to blago, vam bodo povedali, da je nemodro izmenjati čestitke, dokler ne pada zastor koncem zadnjega dejanja.

Ni namreč prvi uspeh, ki je tolike važnosti. Glavna stvar bo — konec. Vaš predsednik je rekel o poslanici, ki mu jo je sporočil maršal Haig, da goji on zaupanje, in jaz sem prepričan, da je govoril za ameriški narod z ozirom na končno zmago.

Ta končna zmaga pa bo predstavljala zadnje dejanje in takrat bo primeren trenutek za izmenjavo takih čestitek.

Sedaj pa, dočim se vrši boj še naprej, mi dovolite spomniti vas na to potezo v angleškem narodu, ki ga poznate tako dobro in s katerim izhajate iz istega vira, da namreč v trenutku, kakor hitro spozna kako stvar, kakor hitro poti svet slednji svojo voljo in namen, pri tem tudi vstraja do konec in da se nikdar ne umakne ter da je posebna lastnost dodatna sila in moč, katero je težko preceniti.

To pa je tudi tembolj primerno v tem slučaju, kajti angleški narod ve, da je njegova stvar — pravčna.

Nasi ljudje so slični vašim, povečini neizvirjeni vojaki, ljudje, ki so bili civilisti kot ste bili vi še pred nedavnim časom in ki niso nikdar misili na to, da bodo kdaj pozvani, naj oblečajo vojaško uniformo. Vse vire, ki jih je mogoče organizirati in spraviti na površje za skupno stvar in za skupni namen, je treba strmiti in jih uporabiti. Vse, kar morejo ljudje storiti, mora biti storjeno.

To je nauk, ki smo se ga naučili in to je nauk, ki ga skušamo uveljaviti v našem narodu.

To pa je nadalje po mojem mnenju nauk, ki ga je treba učiti vseposod, kjer vlada vojno stanje, kajti ta vojna je vojna, v kateri je bedasto govoriti o narodih, ki so bili involvirani; to je vojna, v kateri so na tehnici — najbolj sveti principiji, na katerih temelji človečanstvo.

Nepreračunljivo je, kaj bi bile posledice, če bi mi podlegli. Mi ne moremo podleti, kajti če bi, bi se opoteklo človečanstvo ter bi bilo — uničeno.

Nisem skušal na katerikoli način zmanjšati dogodkov, ki so se zvršili. Mislim, da je pravilno, če priznamo njih važnost, da jih razumemo in da dočim jih ne pretiravamo, tudi spoznamo njih polni učinek, dočim ne smerimo ob istem času izgubiti poguma.

Obdržite svoje Liberty bonde!

Vlada pričakuje od vas, da boste storili več kot le kupovali Liberty obveznice. Pričakuje, da jih boste tudi — obdržali. Splošno je namreč razširjeno mnenje, da sine človeki, ki je kupil Liberty obveznice, storiti žijo, kar se mu ljubi. To je sicer resnično, vendar pa v tem ni še zapopadna vsa resnica, kajti mi kupujemo Liberty obveznice, če se podpišemo za obveznice teh jih damo nato naprej v diskontom.

Zakladniški uradniki so storili vse, kar je bilo v njih moči, da svari pred trgovsko uporabo teh obveznic.

Dasiravno se nekateri finančni izvedenci ne strinjajo z njimi v tem naziranju, je vendar dolžnost dobrega državljanstva ter tudi dobre trgovine, da drži obveznice, katere smo nabavili in da kupi še več in več.

Le eden ali dva izmed nas stotin more žrtvovati svoje življenje za deželo. Vsi pa lahko služimo domovini na enako potreben način s tem, da kupujemo obveznice Liberty posojila.

Da, to je enako potreben način, dasiravno zelo majhen v primeri z žrtvijo življenja in naj se obložimo s takoj številnim obveznicami kot jih moremo nositi.

Mi vsi imamo namreč še vedno svoje domove, svoje drage, svoj redni dohodek, svojo bodočnost.

Oni — tam pa so žrtvovali vse to in številnim njih vzetem vse...

Ce ste kupili eno obveznico, kupite še eno; če ste jih kupili pet, jih kupite sedaj deset!

Amerika in nemška ofenziva

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 28. marca. Vojski izvedenci zaveznikov našli so v stalnem stiku z razmerami v Franciji, so objavili, da se bo pričel odločilen boj na zvezni fronti v Franciji tekom 24. ur.

Pričakujemo se neposredne protiobeznike zaveznikov. Glede števil judi ter takšnih ciljev pričakujemo, da bo ta ofenziva presegala katerikoli napad, ki je bil izvršen dosedaj od strani tega ali onega vojskojega se. Prorokovanje povzroči priliko za odločilno zavzetje zaveznikov.

Ameriške čete so v sorazmernem številu in se bodo istotno vdeležili napada. Več kot tri divizije ne bodo stavili na polje s glasno s cennitvami, ki so jih objavili.

V naslednjem prinašamo pregled položaja na bojni fronti kot ga je orisal eden najboljše informirani strategov vojne:

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Nemški način je izgubil svojo prvo silo. Sedaj je prišel trenutek, da zavezniški protindurci vse seboj pridobivajo. Vsa zavzetje bo pustilo Nemcem, ki zmagovale v posesti ofenzive in pripravljeni da spuste v tekmovanju.

Zapadna fronta

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Angleško uradno poročilo:

London, Anglija, 28. marca. Na celi angleški fronti so bili tekom dneva hudi boji jugovzhodno od Somme do severovzhoda od Arrase na fronti do 55 milij.

Danes zjutraj je sovražnik po hude bombardiranju in zakrit v oblaki dima z veliko silo vprizori nov napad na široki fronti južno in severno od Scarpe. Ob istem času je izvedel tudi celo vrsto na padov na našo črto južno od Somme.

Danes zjutraj je sovražnik po hude bombardiranju in zakrit v oblaki dima z veliko silo vprizori nov napad na široki fronti južno in severno od Scarpe. Ob istem času je izvedel tudi celo vrsto na padov na našo črto južno od Somme.

London, Anglija, 28. marca. Danes piše "Petit Parisien", da se je Leon Trockij približal zaveznikom z novim predlogom ki izraža željo, da se organizira odpornost proti Nemcem s pomočjo francoske vojaške misije.

Pariz, 28. marca. — Danes piše "Petit Parisien", da se je Leon Trockij približal zaveznikom z novim predlogom ki izraža željo, da se organizira odpornost proti Nemcem s pomočjo francoske vojaške misije.

— Ni boljše poti, — piše omenjeni list, — da se izrazi v tem oziru delovanja zaveznikov, kakor da se še enkrat pove, da so bili zavezniški in so še pripravljeni pomagati vsem elementom v Rusiji, ki žele zoperstaviti se nemški invaziji. To je po našem mnenju namen Francije, kakor ga objavila vlada.

Moskva, 28. marca. — Francoski poslanik in uradniki drugih poslaništev se vračajo iz Finske v Rusijo in gredo v Vologod, kjer je ostal ameriški poslanik, odkar so vsa poslaništva odpotovala iz Petrograda.

Nemci nimajo popolnoma proste poti v Ukrajini. Izvestja pravijo, da sta Kerson in Nikolajev očiščena Nemcem. V Rostovu so se prebivalci uprli, Nikolajev pa je artilerija bombardirala.

Poveljnik Sabiu poroča o novih uspehih sovjetrov. General Kornilov je bil poražen in se je umaknil v okraj Kaiko. Njegova umikajoča črta je bila prerezana in vsak čas se pričakuje, da bo vjet.

Narodni komisar Dybenko je bil aretiščan, ker je pri Narvi poveljeval guerilla četam, katere so Nemci porazili. To je dovedlo do ostrega protesta med mornarji, med katerimi ima Dybenko veliko popularnost.

Postavljeno je bilo preiskovalno sodišče, ki je takoj pričelo s delom. Mornarji pa so zahtevali, da se to sodišče razpusti in imenuje novo, ki bo sestavljeno iz mornarjev guerilla oddelka. Nezadovoljnost se je tudi pokazala v protestu proti temu, da bi bili v službi generali stare armade, posebno so mornarji nasprotovali Boné-Brujeviču, Schwartzu in Parskyju, ki je poveljeval v Narvi.

S severne fronte je prišel oddelek mornarjev, ki so hoteli doseči, da se izpusti Dybenko, toda po kratkem boju so bili vstavljeni in razorezani na postaji v Bologoje.

London, 28. marca. — Petrograjski listi poročajo, da je boljševiška vlada sklenila, da prepelje prejšnjega carja Nikolaja Romanova in njegovo družino iz Tobolska v pokrajino Urala.

Sklenilo se je, da se to storiti zaradi možnosti zapletljajev na Daljnem Vzhodu.

Petrograd, 28. marca. — Poloficijelni listi razpravljajo o kabelgramih, katere je prejela sovjetska vlada iz Amerike in ki kažejo simpatijo do Rusije

Razlika med Čehom in Slovakkom

Veliko večji pomen nego ta lokalna plemenska razlika ima za češki narod razlika in oddaljevanje cele ogrskoslovaške veje, ki ima svoje korenine že v davni minulosti in na zunaj zapečateno trajno politično oddelitev ogrskih Slovakov od češke krone leta 1031 — in ki se vkljub mnogim stikom in mnogim poskusom zblžanja neprenehoma veča in ako se ne bo zgodilo nekaj velikega, neprizakovanega, bo prišlo nekoč do popolnega razsepljenja naroda, — prvotno enotnega, na dva naroda, na češki in slovaški.

Dolgo časa, stoletja, niso Čehi in ogrski Slovaki, dasi so se razlikovali v narečju, krovu in jeziku in živeli pod raznimi gospodi v raznih političnih celotah čutili te razlike, niso si je bili svestni, nasprotno, literarni predstavitelji obeh vej so priznavali enoto in so se je veselili.

Ravno v novejšem času so se pojavili poskusi, ki naj dokažejo, da so bili Slovaki prvotno nečeškega, drugoslovenskega postanka, da so bili samo v teku časa na svoji zemlji glavno pod vplivom češke cerkvene literature počeni in da tudi divergentna prizadevanja nove dobe niso ni drugega kot povratak k stari samostojnosti.

Toda ta razloga danečnjega stanja ni dovolj podprtta. Velja sicer, da so Slovaki in Čehi prvotno tvorili narodopisno in jezikovno enoto, dasi dialtektično differencirano, ki je približno v istem času zasedla kraj na jugu Svetov in na jugu Karpatov.

Toda potem je vsled tega, ker je bila skupna dežela razdeljena s Karpati na dva dela, izmed katerih je imel eden združen centrum na zahodu, drugi na vzhodu, in ker sta tva geografska pogoja bila povsod vstanovitve dveh različnih političnih celot, katerih naravno vez — namreč Donava — je prišla v roke Nemcev, je nastala od leta 1031 trajna politična oddelitev Češke in Moravske na eni, — ogrskega Slovaškega na drugi strani. In te oddelitev niso več mogli popraviti ožji literarni in cerkveni stiki.

Med ljudstvom se je notranja jezikovna in živiljska differencijacija vedno bolj poglabljala in v višjih vrstah so sledile različne ideje — ideje za pristop k drugi kroni, k drugi domovini, načrti druge, samostojne bodočnosti. Do prvega pomembnega pojava je prišlo v letu 1787 in znova v letih štiridesetih XIX. stoletja, ko se je odtrgala slovenska literatura od češke.

Od tega časa morajo Čehi računati s tendenco, ki hodiči narodno enoto češkoslovaško, sicer tudi pred tem vedno samo teoretične cene, zameniti za dve enoti, ki sta si sicer sosedni, toda — samostojni, in Slovakom odkazati v vrsti slovanskih narodov posebno mesto poleg Čehov.

Tla so, kar se tiče zgodovine, notranje differencijacije in raznih političnih ciljev, za to že pripravljena.

Ali bo to v korist slovaške bodočnosti, je težko in danes še prezgodaj ugibati. Zasedaj ne ostane nič drugega ko priznati in častiti slovansko individualitet in se truditi, da bi pri nji in vkljub nji ohraniti ogrski Slovaki ohranili spoznanje, da je potrebna — vzajemna opora in enota, vsaj — kulturna.

Kar se tiče telesne rasti, so Čehi po novih raziskavah karakterizirani po srednji telesni višini (poprečno 169.2 cm, pri ženah 157.3 cm), po proporcionalni lobanji (poprečni lobanjski indeks 83.3), po ovalnem obrazu srednjega razmernja v celoti, kakor v posameznih delih, po pretežno rjavih ali temnorjavih laseh in večinoma po svetlih očeh.

Pretežna večina omih, ki imajo kratko lobanje, se vidi v tem, da je med lobanjami iz čeških mrtvašnic 1 odstotek sudobilohcefalnih, 13.5 odstotkov mezocefalnih, 56.5 subrahicefalnih in 29.0 odstotkov brahicefalnih in ultrabrahicefalnih lobanj.

Bolj očitnih krajevnih razlik dosedaj ni bilo mogoče dokazati.

Kar se tiče barve očij, je bil po šolski statistiki leta 1880 — 38.17 odstot. modrookih, 30.86 odstot. sivoookih — skupaj 69.03 odstotkov svetlookih; — po barvi las pa 44 odstotkov plavasih in 55.77 odstotkov rjavolash in črnelasih. Svetli tip — modre oči in plave lase — je imelo na Češkem 18.3 odstot., na Moravskem 15.9 odstot.; rjavi — rjave oči in rjavi ali črni lasje — na Češkem 23.4 odstot. in na Moravskem 23.6 odstotkov.

Sicer pa nastane v dobi doletnosti še primerna teminja barva, kakor je razvidno iz statistike, ki je bila na pravljena za Narodopisno češkoslovaško razstavo 1. 1895. Tedaj se je našlo pri odrastilih 75 odst. temnolasih.

Iz vsega tega, kar je tu navedno, vidimo, da tip češkega ljudstva na naši dobi ni enoten. Še bolj čudno je to, ako se ozremo na krajevno razsirjenst posameznih znakov, posebno pa na kompleksijo.

Dočim pride svetli tip (modre oči in svetli lasje) v sredini Češke in Moravske samo na 14 odstotkov, je zastopan na Češko-moravski visočini že z 20—25 odstot. in doseg v nekaterih območjih — pretežno nemških — okraji na češkim severozapadu nad 30 odst.

Nasproti temu pa dobimo zopet v prej imenovanih krajih rjavega tipa 20—25 odstotkov, da, v Podripskem in Podbrdskem tudi čez 25 odstotkov; toda na Českomoravski visočini na nekaterih mestih samo 11—15 odstotkov.

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in podanike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrhu dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona. Tvrda FRANK SAKSER.

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV
SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal Alojzij Dostál.

(Nadaljevanje.)

Cvetana je opazila, kako pozorje zapira vrata, kako stražijo enkrat posvetil mesec, dasi je bilo okope, kako čuvaj vsak dan pre nebo že od večera pokrito s temeljodljujočim okraj ter kako kopnimi oblači. Tako maglo in jasno je jasno že je žaljivo.

Vedela je prav dobro za vrolo o preznosti ter vseh priprav.

Proti vnojnemu ocetu, proti voditelju poganova, čaravniku Dubu,

Na gradu je bilo tiko, kakor bi bilo vse izmerno. Služabniška soba živno pogledata, ker sta mislili, da je odprala komaj desetkrat na da je zakričala v molitvi ali v dan in speva ni bilo čuti iz nizke spanju zakričala te zmešane bečuvajniece pri vratih od takrat, ko sede.

"Ze gre, ze gre! O, Bog, kakšno svjedenje!"

Cvetana prične znova viti roke nad glavo.

"Kaj se ti je zgodilo?" vpraša grajščakinja.

"Kaj pa je?" priskoči k Cvetani Lizički.

"Poglejte zar! Neki notranji glas mi pravi, da prihaja oče po nehnaležno hecer."

Vse se tresače kakor list ob vetro in prelede kot stena.

Na okopih nastaja vrišč, baklige svetijo z rdečo svetlobo in čuje se pa sta prikrivali, dasi sicer nista zvenkuljanje orožja. V daljavi gomeli nobenih skrivnosti pred njo, reče vasi razsvetljujojo toplam pot...

V sobo pridrvi stari sluga ter naznani nevarnost. Ženske naj se doma, je imelo vedno dosti opravila in tudi malo tolajžljive govorice o Dubu in njegovih zloglasnih četah so marsikom stiskale in vznemirjale srce.

To je opazila z grozo tudi gospa Lizička, grajščakova soprona,

ter posepelata nekaj hecerki Lizički, pred Dubovo hecijo Cvetano

glasijo, da prihaja oče po nehnaležno hecer.

"Grad bomo branili do skrajnosti," pravijo dolečno stari sluga, še pridevale, da bi nastal po deželi mir in pokoj ter da bi bili obvarovani domači sovražnikov.

Grajsčakinja se ni zavedala, kako bolest povzroča s temi besedami Cvetani. Pobožna misel, skrb,

zgibanje sreče, vojski dobrtega uspeha v Metodu povrnitev. Sedaj pa so nosteni, pravilo odlečno stari sluga,

še pridevale, da bi nastal po deželi mir in pokoj ter da bi bili obvarovani domači sovražnikov.

Cvetana glasno zajoča. Obe sirote Cvetane,

priskočita k njej ter jo tolažita na glavico, ki jo je daroval Lizički, Ciril, in prosile s sklenjenimi rokami moravskemu orožju sreče, vojski dobrtega uspeha v Metodu povrnitev. Sedaj pa so nosteni, pravilo odlečno stari sluga,

še pridevale, da bi nastal po deželi mir in pokoj ter da bi bili obvarovani domači sovražnikov.

Cvetana zato gospa v njem probivali, bi se bržkone ubranili."

Cvetano zabolji sreče, zato gospa namigne zvenetiam služabniku, naj ji je položila na jezik te besede, ne govoril dalje in ne mučil uboge zapaščenega očeta. Ni je bilo mogoče utolačiti.

Od tega časa je grajsčakinja priskočila k njej ter jo tolažita na glavico, ki jo je daroval Lizički, Ciril, in prosile s sklenjenimi rokami moravskemu orožju sreče, vojski dobrtega uspeha v Metodu povrnitev. Sedaj pa so nosteni, pravilo odlečno stari sluga,

še pridevale, da bi nastal po deželi mir in pokoj ter da bi bili obvarovani domači sovražnikov.

Cvetana zato gospa v njem probivali, bi se bržkone ubranili."

Toda Cvetana je brala na obrazi, da prosijo Boga, da bi jih rešili.

Na okopih je že rožijoče orožje, puščice so freše po zraku, vrata kakor vridi in iz oči so privrele solze — vroče solze. Vsak je imel lik ogenj krvavo razsvetljeval,

za kaj prosi, vsak je imel svojo cel bojni prizor.

"Pod svojo pomoč pribezimo,"

Zunaj je bilo, kakor bi divjala burja. Služabnikov je bila mala pesčica in še ti so bili sami starci nebiti te mučne misli, dasi je bila ljudje. Mladina je vsa odšla z gradom, kjer je bilo počitki.

Nebitna je bila ljudstva, da bi se vendar kot poštene vse pomanjkljivosti po zidu in za hči moralu povrniti k očetu, toda slabščina vrata na Borotinu ter so grajsčakinja jo je vedno tolažila trdovratno napadali samo slab z besedami, da mora sin zaradi utrješi točke.

dobре plemenite stvari zapustiti.

"Hitro, hitro se skrije v kleti, očeta in hči mater. Te tolažljive, gradu ne moremo več braniti,

pre a vendar pretresajoče besede so velika je moč sovražnikova?" je vznemirjale dušo poštečne hecere in prinesel sluga kar v eni sapi.

pobožne kristjane. Dve dolžnosti: "O, Bog, kak obisk je to?" zapiša Lizičja in privije k sebi Lizički.

"Zakaj nam niso poslali pomoči in dresesom kakor senca, vsak iz glavnega tabora, ko smo jo prosili? Ali ne obupajmo, ampak

junakovo pojedino svoji osudi nadate se dragi tovarši mladostnih let in ljubljencev njenega sreca povrnilti k očetu, toda slabščina vrata na Borotinu ter so grajsčakinja jo je vedno tolažila trdovratno napadali samo slab z besedami, da mora sin zaradi utrješi točke.

Lizička je mislila na Božidara, zdrobno v očetom vred srečen, zdrav, z drugo roko vleče Cvetano v tajko in varno skrivališče.

"Samo še to podobno vzemimo s seboj, sicer bi jo onečastili."

S stene vzame podobno Božje Potrojnice ter hiti z sobe.

Na dvorišču divja boj je neprestan, puščice padajo gosto kakor dež in sovražniki kriče zmagoljeno. Služabništvo se že umika.

Po stopnicah hite ženske v spodnje prostore. Lizičja zavije na desno. Lizička za materjo. Strah ter želja po rešitvi je pomnožila njih hitrost.

Cvetana pa ostane na pragu. Njeni oči so suhe ter na obrazu se ji bere nevadavna odločnost. V svitu bakelj in ognja je bila videti kakor nadzneniško bitje.

"Resiti vas hočem — vaše življenje s svojim življenjem; saj sem darovana, saj sem znobjubljena."

Cvetana stopi na dvorišče pred hišo; nič se ne boji pušči, ki so letete čez okope. Pred njo so se podajala vrata pod udarec sovražnikovih sekir, služabniki pa so letali vti zmešani semterja in metali kamene na glave napadovalcev.

Udarac za udarec je padal na hrastova, z železom obita vrata, ki so skripala in pokala na svojih tečajih. Tapatam se je že po pokazala spranja. Kako dolgo se bodo mogla še vpirati? Ze se je majala in zapahi se bili razbiti.

"Ne ušli bi živi, poznam sovražnikev povrtnov do vas."

Cvetana stopi na dvorišče pred hišo; nič se ne boji pušči, ki so letete čez okope. Pred njo so se podajala vrata pod udarec sovražnikovih sekir, služabniki pa so letali vti zmešani semterja in metali kamene na glave napadovalcev.

Udarac za udarec je padal na hrastova, z železom obita vrata, ki so skripala in pokala na svojih tečajih. Tapatam se je že po pokazala spranja. Kako dolgo se bodo mogla še vpirati? Ze se je majala in zapahi se bili razbiti.

"Ne ušli bi živi, poznam sovražnikev povrtnov do vas."

Cvetana stopi na dvorišče pred hišo; nič se ne boji pušči, ki so letete čez okope. Pred njo so se podajala vrata pod udarec sovražnikovih sekir, služabniki pa so letali vti zmešani semterja in metali kamene na glave napadovalcev.

Udarac za udarec je padal na hrastova, z železom obita vrata, ki so skripala in pokala na svojih tečajih. Tapatam se je že po pokazala spranja. Kako dolgo se bodo mogla še vpirati? Ze se je majala in zapahi se bili razbiti.

"Ne ušli bi živi, poznam sovražnikev povrtnov do vas."

Cvetana stopi na dvorišče pred hišo; nič se ne boji pušči, ki so letete čez okope. Pred njo so se podajala vrata pod udarec sovražnikovih sekir, služabniki pa so letali vti zmešani semterja in metali kamene na glave napadovalcev.

Opozovanje artilerijskega dvoboja iz zraka

POROČEVALEC IZJAVLJA PO POLETU V DRUŽBI Z ANGLEŠKIM ZRAČNIM OPAZOVALCEM, DA SE ZDI ČLOVEKU PRI DVIGANJU V BALONU KOT DA SE UDIRA ZEMELJA POD NJIM IN IZGINJA.

(Poročilo Ass. Press.)

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

— Ali hočete iti navzgor? — je vprašal dvorljivi angleški častnik, ki je načeloval velikemu balonu, enemu izmed pritrjenih velikih "klobas", ki predstavljajo "oči armade" in ki se dvigajo, kot pritrjeni na oblake na celi bojni črti, od angleškega Kanala pa do švicarske meje.

— Gotovo, — je odvrnil poročevalec.

Vsled tega so prinesli posebno gorko zimsko sukujočo slične rokavice ter pritrili tudi najbolj potrebno stvarce opreme, namreč padalno pripravo za slučaj kake nezgode.

Med tem časom so pridili balon na podstavek s skripci in vse je bilo pripravljeno. Častnik sam je splezal v gondolo in sicer z ročnostjo, ki je posledica dolge vaje, dočim so morali posetniku pomagati drugi. Nato pa so pridili padalni komat na padalno pripravo samo, ki je visela izven gondole.

Na eni strani izven gondole se je nahajala deska, na katero je bil prilepljen zemljevid z vsemi zakopi v tem distriktu. V shrambah gondole so bili nadaljnji zemljevidi, zračne fotografije in kukala. Na sprednjem delu gondole je bilo kazalo, ki je označevalo višino in neka druga priprava je kazala silo vetra v miljah na eno uro. Zgoraj pa, obvladujoč vse, je bil balon sam, katerega so držali vojaki, da ni splaval v zrak. Tenki kabeli in telefonske žice so ležale na travi ter vodile k vzemetu, nahajajočem se na velikem motornem vozlu v bližini.

Opozovalec je pritisnil telefonski sprejemnik na svojo glavo. Preiskusil je zvezo s tem, da je pozval ljudi pri vzmetu ter nadalje tudi sprejemno sobo glavnega stana balonskega oddelka. Zadovoljen z vsem, je zamahnil z roko seržantu na tleh, ki je dal takoj potrebna povelja svojim ljudem.

Tla so se počela pogrezati.

Prvi utis je bil, da so se tla gondole udrila. Za par trenutkov je bil ta utis tako močan, da je bilo fizično nemogoče ozreti se preko strani gondole. Razgled je bil izvrsten, a manjkalo je razpoloženja, da bi se cenoil vse to. Navdušenje častnika, ko je pokazal različne zanimive predmete na obzoru, je bilo nekoliko pretirano.

Počasi pa je ta prvi utis negotovosti izginil.

Višinski aparat, ki se je nahajal v neposredni bližini, je kazal sedaj višino 2,800 čevljev. Termometer je že kazal znižanje temperature za dvajset stopinj. Balon pa se je kljub temu še vedno dvigal.

— Na tleh je lahka megla, — je pojasnjeval častnik, — in izkušnja nas uči, da se doseže vspričo takih razmer boljše rezultate v večji višini.

Tako je bilo šele v višini 4,200 čevljev, ko je telefoniral navzdol, naj ustavijo opazovalni balon. Tedaj pa se je pričelo dnevno delo.

Opozovanje artilerijskega delovanja je bila naloga, poverjena temu častniku. Neka angleška baterija se je ravno pripravljala vzeti "na piko" neko nemško baterijo, in opozovalec je temu primerno uredil svoja opazovanja in priprave. Poziciji obeh baterij je imel označeni na svojem zemljevidu, a hotel je sedaj ugotoviti pozicijo svojega balona. Vsled tega se je sklonil preko strani gondole ugotovil svoje mesto ter telefoniral glavnemu stanu svoje oddelke, kje se nahaja.

— Obvestite me, kdaj bodo pripravljeni, — je rekel.

Nato pa je nastal odmor. Po kratki konverzaciji pa je dal častnik v balonu povelje "Ogenj" ter potisnil kukalo na svoje oči.

Nadaljnih petnajst minut je bil častnik preveč zapolen, da bo sploh posvečal kako pozornost svojemu spremjevalcu. Zaposlen je bil z ugotovljenjem dolžine, a od časa do časa je spustil opazko, ki je kazala, da svoje pozornosti ni omejeval na hrumeče topove, temveč da je imel tudi pozornost za bliske sovražniških topov na vseh drugih mestih v okrožju njegovega opazovanja. Obseg obzora je znašal približno dvajset milj.

Po prvem povelju "Ogenj" je udarec v daljavi kazal, da so povelju sledili. Častnik v balonu je namrdnil obraz ter sporočil popravek. Trenutek pozneje je baterija zopet objavila, da je pripravljena in v tem slučaju j'bil učinek boljši. S tem procesom se je nadaljevalo.

Enkrat je opozovalec zahteval, naj se ga spravi v direktno zvezo z baterijo in takoj so odredili tozadoveno izpreno. Očividno je bila posledica zadovoljiva, kajti kmalu se je opazovanje izkazalo kot korektno.

Se par izstrelkov in balon je naprosil baterijo, naj prične streljati za učinek. Dočim se je vršilo, so spravili v pozicijo nadaljnjo baterijo ter izvršili inerjenje na drug cilj, dočim je opazovalec v balonu včasih nameril svoje kukalo na starci cilj, da vidi, če streljajo topovi korektno.

Sempatam je oddal opozovalec kako poročilo, da je Blank-Blank baterija aktivna. Blank-Blank je bila nadaljnja sovražna baterija, ki za trenutek ni zahtevala posebne pozornosti. Včasih je vrinil vmes kako sporočilo na spremembi urad v glavnem stanu kot naprimer naslednjeno:

— Bliski vidni za pet minut na levo od Blank-Blank.

Ker je bila ta pozicija lahko ugotovljena, se je lahko pozicije bliskov označilo za poznejšo pozornost.

Tako so potele štiri ure takega dela, predno je dal častnik navzdol povelje:

Potegnite dol!

Lahen sumek je kazal, da se je spuščanje pričelo in petnajst minut pozneje sva dosegla na trdno zemljo, dočim se je balon zopet dvignil, z novo posadko.

V sprejemni sobi je dnevno poročilo pokazalo do nega trenutka, da so bile tri nemški baterije "neutralizane" in da je častnik razkril pozicije dveh novih baterij. V primerem času pozneje so hoteli poskrbili, da priveta tudi ti dve bateriji na seznam neutraliziranih, to je napravljenih nesposobnih za nadaljni boj.

ooo

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 29, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

